

En beskæftigelsesindsats med faglighed og tillid i centrum

Et udspil til afbureaukratisering af beskæftigelsesindsatsen

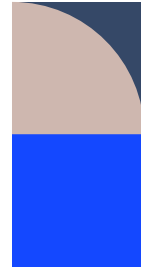
Djøj arbejder for en offentlig sektor baseret på faglighed og tillid. Kigger vi på beskæftigelsesområdet i kommunerne, peger de kommunale ledere dog på, at der er lang vej igen, før vi når derhen.

Derfor byder Djøj det også velkomment, at regeringen ønsker at sætte beskæftigelsesområdet fri. Det betyder ikke, at vi bifalder regeringens planer om besparelser for 3 mia. på jobcentrene. Det kan blive dyre besparelser. Men vi vil gerne gribe regeringens ambition om afbureaukratisering og komme med vores bud på, hvordan man kan skabe en mere fri beskæftigelsesindsats og stå med et mere frit system i 2030, som regeringen lægger op til. Særligt med fokus på kommunerne og hvordan vi her kan skabe bedre rammer for udøvelse af faglighed og ledelse lokalt.

I dag styres en stor del af beskæftigelsesindsatsen fra centralt hold. Proceskrav og -mål fastlægger en stor del af indsatsen og skaber kun begrænset plads til faglighed og ledelse lokalt. I Djøj ønsker vi at gå den modsatte vej. Vi skal have borgerne i centrum. Og i stedet skabe rammer for, at man lokalt kan finde den rette vej for hver enkelt borger – sammen med borgeren.

Det betyder ikke, at der skal pilles ved grundpillerne i den aktive arbejdsmarkedspolitik: Flexicurity består, ret og pligt det samme. Der skal fortsat værnes om borgerens retssikkerhed. Og kommunernes kerneopgave er fortsat at sikre, at virksomhederne får den arbejdskraft, de har brug for. Djøj har ikke alle svarene på, hvordan vi kommer i mål – men vi vil gerne præsentere vores bud.

Kære Politikere: Stå på mål for lovgivningen

Diskussionen om jobcentrene og beskæftigelsesindsatsen tager i høj grad afsæt i de sager, som fylder meget i medierne. Om borgere, der kommer i klemme i systemet.

Vi kender også til sager i Djøf, hvor man spørger sig selv, hvor værdigheden er henne. Det er både fra medarbejderperspektivet i jobcenteret, og når vores medlemmer er brugere af jobcenter-systemet. Her kan man opleve uforudsigelighed, frustration og til tider meningsløshed.

Nogle af sagerne skyldes fejl i kommunerne. Og det skal man arbejde med lokalt. For selvfølgelig bliver der begået fejl. Dem skal man lære af.

Men politikerne på Christiansborg skal ikke kaste de ansatte i jobcentrene under bussen. For pilen peger i mange tilfælde i allerhøjeste grad på beskæftigelseslovgivningen. Den tilsiger som udgangspunkt, at alle borgernes ressourcer skal afsøges og i meget vid udstrækning afprøves, før der kan tildeles f.eks. fleksjob eller førtidspension. Det må politikerne på Christiansborg også stå på mål for.

Besparelser kan blive en dyr fornøjelse

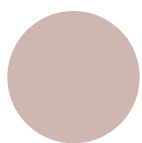
En frisættelse af kommunerne bør ikke være lig med, at borgerne samlet set skal have mindre hjælp. Men vi skal skabe større rum til, at kommunerne kan vurdere, hvad den enkelte borger vil have mest gavn af hvornår, samt hvordan ressourcerne i den kommunale beskæftigelsesindsats anvendes bedst.

Men når regeringen samtidig ønsker at spare 3 mia. kroner på jobcentrene i 2030, er der grund til bekymring. For selvom der kan findes besparelser ved at fjerne bureaukrati, er det svært at se, hvordan besparelser på 3 mia. ikke skulle æde mange af de potentielle gevinster ved en frisættelse.

Besparelsen vil uundgåeligt ramme selve beskæftigelsesindsatsen og de resultater, som jobcentrene har skabt. De mange engagerede medarbejdere leverer i hele beskæftigelsesindsatsen et markant bidrag til hele det danske samfund. Derfor har vi også set markante professorer og forskere tage den danske arbejdsmarkedspolitik i forsvar for dens bidrag til at sikre et meget velfungerende arbejdsmarked med både lav ledighed og høj beskæftigelse.

Og så kan besparelserne i øvrigt få alvorlige konsekvenser for de borgere, som har størst brug for hjælp. VIVE har vurderet, at 80 procent af medarbejdernes tid i jobcenteret bruges på de borgere, som er længst fra arbejdsmarkedet. Hvis der skal spares så markant, som der lægges op til, vil det uden tvivl ramme netop de borgere, som i udstrakt grad har brug for støtte fra jobcenteret.

Derfor opfordrer Djøf til, at regeringen værner om den velfungerende arbejdsmarkedsmode, vi har, når fremtidens beskæftigelses-system formes. Og lægger sig i selen for at skabe et beskæftigelses-system med større rum til faglighed og ledelse lokalt, med borgeren i centrum.

LÆSEVEJLEDNING

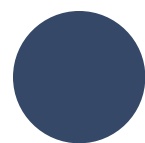
I det følgende præsenterer vi Djøfs bud på, hvordan fremtidens beskæftigelsessystem kan skabes. Her har vi særligt fokus på afbureaukratisering og den kommunale del af indsatsen.

Vi har ikke alle svarene, men præsenterer i det følgende forslag opdelt i tre punkter.

Først her-og-nu anbefalinger til, hvordan vi mener, at man allerede i dag kan afbureaukratisere beskæftigelsesindsatsen.

Dernæst kommer vi med forslag til, hvordan man kan gribe perioden fra nu og frem til 2030 bedst an. Hvordan udnytter vi bedst tiden frem til, at et nyt beskæftigelsessystem skal stå klar?

Sidst præsenterer vi forslag til pejlemærker for, hvordan fremtidens beskæftigelsessystem skal se ud.

Djøfs samlede anbefalinger

HER- OG NU ANBEFALINGER

Forslag til afbureaukratisering, der kan gennemføres nu

- Sæt kontaktføreløbet frit ift. både kadence og form
- Ny ydelse skal ikke betyde, at man starter forfra
- Sløjf fokusmålene
- Mål på det, der betyder noget
- Skru ned for de øvrige ranglister
- Skab ro om de langvarige ydelsesmodtagere og sørg for en hurtigere vej gennem systemet
- Udvid a-kassernes ansvarsperiode
- Større plads til vurdering af individuelle behov på sygedagpengeområdet
- Lav forsøg med total fritagelse fra sygedagpengesystemet
- Giv mulighed for at undlade første møde i rehabiliterende team ifm. overgang fra sygedagpenge til jobafklaringsforløb
- Større fleksibilitet omkring lægeattester
- Fjern reglen om, at fleksjob til personer under 40 år er midlertidige
- Fritagelse for revurdering af fleksjobbevilling til borgere på ledighedsydelse
- Større frisættelse af opfølgninger på ydelser

FREM MOD 2030

Hvordan udvikler vi et nyt beskæftigelsessystem inden 2030?

- Brug velfærdsaftaler som udviklingsværksted
- Partnerskab skal sikre, at gode resultater implementeres i lovgivning
- Giv tid til implementering
- Ingen besparelser uden, at der er fjernet tilsvarende lovgivning

I 2030

Pejlemærker for, hvordan fremtidens beskæftigelsessystem skal se ud

- Skab plads til borgeren
- Balanceret afbureaukratisering:
 - Stå politisk på mål for, at løsninger vil være forskellige men værn om sikkerhedsnettet og borgerens retssikkerhed
- Brug digitale løsninger klogt
- Skab bedre muligheder for helhedsorienterede løsninger
- En fremtid med færre ydelser

HER- OG NU ANBEFALINGER

Forslag til afbureaukratisering, der kan gennemføres nu

→ **Sæt kontaktføreløbet frit ift. både kadence og form**
Djøj foreslår, at man frisætter det tidlige kontaktføreløb som beskrevet i LAB §31, stk. 1. Således vil der ikke være krav om fire samtaler inden for de første seks måneder til borgere omfattet af tidligt kontaktføreløb. Ligeledes bør samtaleform (digital/telefonisk/fysisk) kunne aftales individuelt.

Det betyder ikke, at borgeren aldrig skal til samtaler. Men det betyder, at vi lader fagligheden vurdere, hvordan det gøres bedst for hver enkelt borger. Borgeren bør fortsat altid kunne efterspørge en samtale.

→ **Ny ydelse skal ikke betyde, at man starter forfra**
I dag starter mange borgere i nyt kontaktføreløb, når de skifter ydelse. Det betyder groft sagt, at kravene til indsatsen nulstilles, selvom borgeren allerede er i gang med et forløb og i dialog med jobcenteret. KL vurderer, at der sker omkring 80.000 ydelsesskift hvert år.

Djøj anbefaler, at ydelsesskift ikke skal udløse et nyt kontaktføreløb. Forslaget vil selvfølgelig ikke være relevant, hvis man sætter samtalekademencen helt fri.

→ **Sløjf fokusmålene**
Procesmål medfører meget ofte unødigt bureaukrati og har en tendens til at skævvride den indsats, kommunerne leverer. Mål om f.eks. at gennemføre et bestemt antal samtaler med en bestemt gruppe af ledige inden for en given periode låser ressourcerne i jobcentret til den opgave. Det betyder, at indsatsen i vidt omfang bliver fordelt jævnt ud over alle borgere. Det efterlader meget lidt plads til fagligheden.

I dag overvåger man kommunernes indsats med udgangspunkt i et benchmark. Det viser, hvordan kommunerne klarer sig ift. den forventede andel borgere, der modtager en offentlig ydelse i kommunen. Selvom den konkrete måling har sine udfordringer og blandt andet er meget påvirket af den konkrete visitation i hver kommune, er hensigten med at måle på resultater fremfor proces den helt rigtige.

Men benchmarket suppleres af fokusmål, der måler på, hvor omfangsrig en indsats kommunerne i gennemsnit tilbyder borgerne over et år. Særligt med fokus på samtaler og praktik. Kommunerne kan komme under opsyn og sidenhen administration, hvis de ikke lever op til fokusmålene. I praksis resulterer den udsigt ofte i, at fokusmålene bliver til procesmål, som skal opfyldes uden hensyn til, om det i øvrigt er klogt. Djøjs medlemmer i jobcenterne beretter om, hvordan fokusmålene skaber en markant skævvridning af indsatsen.

Djøj anbefaler, at fokusmålene afskaffes.

→ **Mål på det, der betyder noget**
En fremtidig beskæftigelsesindsats bør først og fremmest tage udgangspunkt i en måling på resultater. Hvor godt lykkes kommunerne med at flytte borgerne mod varig beskæftigelse?

Hvis politikerne på Christiansborg ønsker at opgøre beskæftigelsesindsatsen på flere måder, er det Djøjs anbefaling, at man tager en politisk drøftelse om, hvad det er, man ønsker at måle på og hvorfor. Ønsker man meget tilfredse borgere, kan man følge brugertilfredsheden. Ønsker man, at virksomhederne er tilfredse med den hjælp, de får, kan man måle på det.

Uanset anbefaler Djøj, at man politisk gør op med sig selv, hvad der er vigtigt i beskæftigelsesindsatsen, og så fastholder fokus på det. Og at man i tilrettelæggelsen af de mål, man laver, undgår, at de i sig selv ender med at blive procesmål.

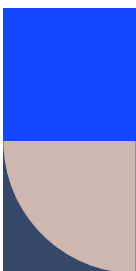
→ Skru ned for de øvrige ranglister

Et skifte til få, centrale resultatmålinger fremfor procesmål og -styring vil understøtte, at ledere og medarbejdere i beskæftigelsesindsatsen får langt bedre forudsætninger for at bruge deres faglighed til at vurdere, hvordan den lokale beskæftigelsesindsats bedst skrues sammen.

Det betyder selvfølgelig ikke, at opsamling og brug af data bredt set er skidt. Med særligt Jobindsats.dk har vi i Danmark et helt unikt datagrundlag for beskæftigelsesindsatsen. Det er godt og et værktøj for, at man lokalt i f.eks. kommunalbestyrelserne kan få et indblik i sin egen beskæftigelsesindsats holdt op mod sammenlignelige kommuner.

Der kan være gode grunde til at iværksætte undersøgelser eller lave benchmarks af bestemte områder som f.eks. kommunernes brug af sanktioner, hvor udbredt brug af virksomhedspraktik er, eller hvor mange jobs de ledige i en bestemt kommune søger. Men man skal alligevel være opmærksom, når man fra centralt hold laver målinger af delområder. For når der rettes en projektør mod et bestemt hjørne af indsatsen, kan det lede til et pres som gør, at ressourcerne flytter sig til det belyste hjørne. Det kan gå ud over den drift, man ellers lokalt vurderer mest hensigtsmæssig.

Derfor opfordrer Djøf til, at man generelt holder igen med at lave opgørelser af jobcentrenes indsats på andet end, hvordan kommunerne helt overordnet klarer sig.

→ Skab ro om de langvarige ydelsesmodtagere og sørg for en hurtigere vej gennem systemet

Ingen skal være i beskæftigelsessystemet for evigt. Og hverken borger eller kommune ønsker, at nogen skal bruge mange år på en midlertidig ydelse. Men hvis man fra Folketingets side sætter beskæftigelsessystemet mere fri, vil man fra centralt hold miste noget af kontrollen over, hvilken indsats langvarige ydelsesmodtagere får. Det kan være svært at håndtere politisk.

Djøf mener, at man bør skabe ro omkring den risiko ved at lade sig inspirere af den tidligere regerings Ydelseskommision og give borgerne en garanti for, at sådan skal det ikke gå. Ydelseskommisionen foreslog, at kommunerne skal foretage en tværfaglig vurdering af +30-årige langvarige kontanthjælpsmodtagere (> to år) med henblik på at sikre, at borgeren er på rette hylde og modtager den rette hjælp.

Djøf er også enig med Ydelseskommisionen i, at genvurderingen skal ske under mere fleksible rammer end det rehabiliterende team, som vi kender det i dag. I tillæg til en mere fleksibel tilrettelæggelse af den tværfaglige vurdering, bør garantien også indrettes således, at kommuner som allerede laver denne vurdering i forbindelse med det løbende kontaktføreløb med borgeren, selvfølgelig ikke skal iværksætte et nyt særligt møde med dette særskilte formål.

Samtidig mener Djøf, at man med fordel kan give mulighed for en kortere vej ind i fleksjobordningen. Det vil især være relevant for borgere, som er i risiko for at glide langt væk fra arbejdsmarkedet under afklaringen. I dag kan fleksjob ifølge reglerne først tilkendes, når en borger er afklaret i relativ vid udstrækning. Det på trods af, at man meget ofte ved hvilke borgere, der er på vej mod fleksjob, selvom arbejdsvejen ikke er fuldstændigt afklaret.

Derfor foreslår Djøf, at man indfører mulighed for, at borgere under afklaring, som vurderes på vej mod fleksjob, kan starte i en fleksjobansættelse, før deres afklaring er fuldt gennemført, og at den sidste del af beslutningsgrundlaget for endelig bevilling af fleksjob kan indhentes her.

→ **Udvid a-kassernes ansvarsperiode**

Det er vedtaget i den politiske aftale om 'Nytænkning af Beskæftigelsesindsatsen', at a-kasserne fra 2024 skal overtage ansvaret for nylediges kontaktforsøg de første tre måneder af ledighedsperioden for borgere som ikke har andre udfordringer end ledighed. Selvom det er markant, er det en meget kort periode for a-kasserne at gøre en forskel for den ledige i, ligesom det for borgerne i nogle tilfælde kan opleves mærkeligt med det dobbelte kontaktforsøg.

For at skabe en længere periode uden dobbelt kontaktforsøg, anbefaler Djøf, at perioden udvides til seks måneder. Det vil stille større krav til det gode samarbejde mellem a-kasser og kommuner, men samtidig give a-kasserne en længere periode at gøre en konkret forskel i.

→ **Større plads til vurdering af individuelle behov på sygedagpengeområdet**

Sygedagpengeområdet er kendetegnet ved, at en stor andel af borgerne i systemet reelt 'blot' er syge med et ret forudsigeligt sygdomsforløb og har brug for at blive raske, inden de igen kan vende tilbage til arbejdsmarkedet. Men lovgivningen stiller krav om et omfattende opfølgingsforløb for alle borgere med længerevarende sygemelding. Som sygemeldt med overskuelig udsigt til at blive rask er det svært at forstå, at du skal være så meget i kontakt med jobcenteret, mens det for sygemeldte med mere alvorlige udfordringer kan være svært at forstå, at den hjælp, du modtager, ikke tager mere udgangspunkt i dine konkrete behov.

Djøf anbefaler derfor, at krav til kontaktforsøg, samt form og indhold i samtaler for sygedagpengemodtagere fjernes for alle borgere i sygedagpengesystemet. Således giver man de ansatte mulighed for at screene alle borgere, prioritere en indsats, der er passende for den enkelte borger, og sikre, at støtten prioriteres mest til de borgere, der har det største behov. Også her skal man fastholde en mulighed for, at borgere selvfølgelig kan efterspørge støtte.

→ **Lav forsøg med total fritagelse fra sygedagpengesystemet**

Ovenstående forslag skal give bedre rum til, at ledere og ansatte kan prioritere indsatsen til dem, der har behov for og efterspørger hjælp. I tillæg til det forslag mener Djøf samtidig, at der bør eksperimenteres med en endnu mere vidtgående ordning med fokus på borgere, som er sygemeldt fra et arbejde, men har et forudsigeligt sygdomsforløb og i øvrigt ikke efterspørger støtte til tilbagevenden til arbejdsmarkedet.

Konkret foreslår Djøf, at der iværksættes forsøg, hvor borgere, som er sygemeldt fra et arbejde, har mulighed for helt at blive fritaget fra deltagelse i opfølgingsforløb i jobcenteret. Fritagelsen skal være en mulighed for borgere med en lægeattest, der forudsiger en raskmelding senest på revurderingstidspunktet efter 22 uger, og hvor borgernes arbejdsgiver i øvrigt er enig.

→ **Giv mulighed for at undlade første møde i rehabiliterende team ifm. overgang fra sygedagpenge til jobafklaringsforløb**

I særligt sygedagpengesager med borgere der 'blot' skal blive raske og ikke har behov for en tværgående indsats med støtte fra f.eks. social- eller sundhedsområdet, kan det være uhensigtsmæssigt, at lovgivningen foreskriver et møde i det rehabiliterende team. For borgeren kan det være uforståeligt at deltage i et sådant møde, mens det er et markant ressourcetræk i kommunen både at holde mødet og forberede det. I frikommuneforsøg er der også arbejdet med, at kommunen kan fritage sager om første rehabiliteringsforløb fra møde i rehabiliteringsteamet, når kommunen vurderer, at der alene er behov for en beskæftigelsesrettet indsats.

Djøf foreslår, at det gøres til en generel mulighed for kommunen at undlade det første møde i det rehabiliterende team ved overgangen til jobafklaringsforløb.

→ **Større fleksibilitet omkring lægeattester**

Indhentning af lægeattester kan være en omkostningstung affære for kommuner, og der indhentes i nogle tilfælde lægeattester, der dokumenterer viden, som allerede er til stede på borgerens sag. I frikommuneforsøg er der afprøvet, at kommuner undlader at indhente lægeerklæring til rehabiliteringsteamets behandling af sager om ressourceforløb, fleksjob, jobafklaringsforløb og førtidspension, i de tilfælde hvor man vurderer, at de eksisterende helbredsoplysninger på sagen er tilstrækkelige ift. lovens krav om sagens oplysning.

Djøj anbefaler, at muligheden for at undlade at indhente lægeattesten i sager, hvor den reelt er overflødig, gøres permanent for alle kommuner.

→ **Fjern reglen om, at fleksjob til personer under 40 år er midlertidige**

Efter 2013 er alle fleksjobbevillinger som udgangspunkt midlertidige. Dog kan personer over 40 år få permanente fleksjob. For personer i midlertidige fleksjob skal kommunen efter 4,5 års ansættelse udarbejde en vurdering af, om personen fortsat opfylder betingelserne for at være i fleksjob. Borgeren kan opleve det problematisk over for arbejdsgiveren kun at være i et midlertidigt fleksjob.

Djøj anbefaler, at denne regel fjernes, og at kommunen får frihed til at tilrettelægge den opfølgning på fleksjobbet, der giver mest mening, jf. nedenstående forslag.

→ **Fritagelse for revurdering af fleksjobbevilling til borgere på ledighedsydelse**

Ifølge lovgivningen skal kommunen revurdere ledige fleksjobvisiterede, som modtager ledighedsydelse, efter 12 måneder på ledighedsydelse inden for 18 måneders samlet ledighed. Der er blevet eksperimenteret med at fravige dette krav i frikommuneforsøg. Både fordi revurderingen rakte uhensigtsmæssigt ind i det øvrige kontaktføreløb, hvor kommunen i øvrigt allerede løbende revurderede, og fordi den skabte usikkerhed om forsørgelsesgrundlag hos borgeren, hvilket i sig selv er kontraproduktivt. Resultaterne fra forsøgene var positive.

Djøj anbefaler, at revurderingen udgår, og at kommunerne får mulighed for at gennemføre revurderingen i det løbende kontaktføreløb, som kommunen allerede har med borgeren.

→ **Større frisættelse af opfølgninger på ydelser**

Ifølge loven skal kommunen løbende følge op på borgere ansat i fleksjob efter 2,5 års ansættelser og herefter hver gang, der er gået to år. Ligeledes skal borgere, der på grund af handicap modtager personlig assistance, skal én gang årligt have revurderet deres behov for hjælp. Og i lighed med reglerne om fleksjob, skal kommunerne løbende følge op med førtidspensionister, som er ansat i løntilskudsordningerne – ofte kaldt 'skånejob'. Lovgivningen foreskriver, at opfølgningen skal ske senest seks måneder efter ansættelse og herefter løbende mindst hver 12. måned. Det er tre eksempler på ydelser, hvor lovgivningen foreskriver en bestemt kadence for opfølgningen.

En løbende opfølgning kan være nødvendig for at bevare et tilstrækkeligt bevillingsgrundlag. Men meget hyppige opfølgninger med forskellige kadencer på tværs af målgrupper og ydelser besværliggør tilrettelæggelsen af en hensigtsmæssig drift. I frikommuneforsøg er der eksperimenteret med, at kommunerne kan tilrettelægge opfølgningerne på fleksjob og skånejob simultant – med gode resultater.

Djøj anbefaler, at man går skridtet videre og fjerner de tidsbestemte krav til opfølgning på ydelser og lader kommunerne om at sikre et tilstrækkeligt bevillingsgrundlag.

FREM MOD 2030

Hvordan udvikler vi et nyt beskæftigelsessystem inden 2030?

→ Brug velfærdsaftaler som udviklingsværksted

Velfærdsaftaler har, som en markant udbygning af frikommuneforsøgene, et potentiale til at være en vejviser for, hvordan vi kan sætte beskæftigelsesindsatsen langt mere fri. De indledende resultater fra velfærdsaftalerne på de øvrige velfærdsområder viser, at medarbejderne oplever at kunne bruge deres faglighed dømmekraft mere i mødet med borgerne.

Men fire planlagte velfærdsaftaler på beskæftigelsesområdet er alt for lidt. Konkret bør alle kommuner få mulighed for op til to velfærdsaftaler på dagtilbuds-, folkeskole-, ældre-, eller beskæftigelsesområdet. Næsten halvdelen af landets kommuner ansøgte om en velfærdsaftale på beskæftigelsesområdet. Der er altså rigeligt grobund for at involvere langt flere kommuner i udviklingen af området.

Skal der sættes fri, er vi nødt til at gøre det ordentligt. Man kan finde mange argumenter for, at man skal bevare et bestemt hjørne af lovgivningen i velfærdsaftaler. Men hvis vi faktisk vil have, at vi skal komme længere med afbureaukratiseringen, end vi plejer, skal vi holde fast i nogle meget vidtgående forsøg.

→ Partnerskab skal sikre, at gode resultater implementeres i lovgivning

Hvis vi skal have en helt ny beskæftigelsesindsats i 2030, stiller det store krav til, at man fra politisk side udviser mod, vilje og ikke mindst handlekraft, for meget skal nås inden da. Det kræver, at man politisk har et fyldestgørende grundlag at træffe beslutninger på, herunder hvordan der meningsfuldt kan afbureaukratiseres. Det er derfor også vigtigt, at relevante erfaringer fra velfærdsaftaler skal høstes og implementeres i den gældende lovgivning.

Djøf anbefaler, at der nedsættes et partnerskab, som følger velfærdsaftalerne centralt. Partnerskabet skal have til opgave at sikre, at de relevante resultater fra velfærdsaftalerne høstes og omsættes til en form, der kan omsættes til lovgivning. Partnerskabskredsen bør som minimum bestå af arbejdsmarkedets parter, KL mv., ligesom det vil være relevant at inddrage perspektiver fra praktikere, brugere, eksperter og forskere. Samtidig bør der være et meget tydeligt og organiseret tilbageløb til Folketingets Beskæftigelsesudvalg, for at sikre et løbende politisk indblik og ejerskab.

→ Giv tid til implementering

En omstilling fra processtyring til meget mere faglig frihed lokalt er en enorm omstillingsproces, som både vil påvirke ledelse, organisering, arbejdstilrettelæggelse og tilgang til de borgere, som bruger beskæftigelsessystemet. Vi taler om en markant forstørrelse af rummet for både ledelse og faglighed. Det vil kræve meget af kommunerne på alle niveauer, og man vil i en overgangsfase se forskellige billeder på tværs af kommunerne.

Det er man nødt til politisk at være klar til og stå på mål for. Det er derfor afgørende, at man giver tid til at implementeringen modnes, og at man sikrer, at kommunerne har tid til at inddrage medarbejderne i processen med at omlægge beskæftigelsesindsatsen.

→ Ingen besparelser uden, at der er fjernet tilsvarende lovgivning

Hvis det politiske ønske om besparelser på området gennemføres uden, at der er anvist, hvad der ikke længere skal laves, vil det få negative konsekvenser. Det vil i praksis blive grønthøsterbesparelser, som vil betyde, at tilbageværende ansatte skal løbe endnu hurtigere. Det vil skabe større sagsstammer og mindre tid til at hjælpe den enkelte ledige.

Derfor bør der aldrig gennemføres besparelser, før der er fjernet tilsvarende regler, der frigør besparelserne. Og når besparelserne reelt rammer indsatsen over for borgerne, skal man fra Folketingets side samtidig tone rent flag om dette og være klar til at stå på mål for de konsekvenser, besparelsen har.

I 2030

Pejlemærker for, hvordan fremtidens beskæftigelsessystem skal se ud

→ Skab plads til borgeren

En fremtidig beskæftigelsesindsats bør tage udgangspunkt i borgeren og understøtte borgeren i at tage ejerskab over eget forløb. Det kræver, at kommunerne, a-kasser mv. har frihed til i fællesskab med borgeren at designe det forløb, der giver mening for den enkelte. De nuværende krav låser i vid udstrækning ressourcerne til at hjælpe borgeren på en bestemt måde. Netop derfor er en frisættelse fra centralt fastsatte krav helt afgørende for, at vi får skabt en succesfuld, ny beskæftigelsesindsats med mere fokus på tillid og faglighed.

→ Balanceret afbureaukratisering: Stå politisk på mål for, at løsninger vil være forskellige men værn om sikkerhedsnettet og borgerens retssikkerhed

Vi vil med en større lokal frihed se større forskelle på, hvordan kommunerne går til beskæftigelsesindsatsen, end vi kender i dag. Og sådan må det også være – det er ikke sikkert, at den måde, man bedst hjælper folk i job på Frederiksberg, er den samme som i Frederikshavn.

Men det stiller krav om, at man politisk fra Christiansborgs side er villig til at stå på mål for, at borgere forskellige steder i landet vil opleve, at de kan modtage forskellig hjælp. Politikerne skal stå på mål for forskelligheden, når det handler om at skabe progression mod uddannelse og arbejde.

Med det sagt anbefaler Djøf samtidig, at det fremtidige beskæftigelsessystem må udspænde et sikkerhedsnet, man kan regne med på tværs af landets kommuner. Det vil særligt være relevant, når man kigger på, hvornår man er berettiget til ydelser, og hvordan og på hvilket grundlag der tildeles for eksempel førtidspension, fleksjob mv. Hvis vi ser for stor en forskel mellem kommunerne på så centrale spørgsmål, vil det med stor sandsynlighed få pendulet til at svinge tilbage mod mere central styring af hele indsatsen.

→ Brug digitale løsninger klogt

En øget digitalisering af beskæftigelsesindsatsen og understøttelsen af den kan være en stor gevinst i fremtiden. Klog digitalisering kan både aflaste medarbejdere fra konkrete opgaver, lade borgere klare mere selv og frigøre ressourcer til de borgere, der har mest brug for støtte. Derfor bør digitalisering indgå som et centralt værktøj i arbejdet med

udviklingen af fremtidens beskæftigelsessystem, ligesom digitale løsninger kan være en del af indsatsen.

Men det er afgørende, at både borgere og kommuner indrages ordentligt i implementeringen af digitale løsninger. Fra nationalt hold må man gå ydmygt til værks og give plads til al den lokale viden om, hvad det kræver at implementere nye digitale løsninger.

→ Skab bedre muligheder for helhedsorienterede løsninger

En beskæftigelsespolitik med borgeren i centrum lader sig ikke nødvendigvis begrænse til beskæftigelsesorienterede foranstaltninger. Særligt i indsatsen for borgere, som er langt fra arbejdsmarkedet, vil der være udfordringer, hvor det er relevant at trække på kompetencer fra f.eks. sundheds- eller socialvæsen. I Frikommuneforsøg er der indhentet så gode erfaringer med helhedsorienterede indsatser, at man politisk har vedtaget en ny Lov om Helhedsorienterede indsatser (HOI), der skal skabe mere helhedsorienterede forløb for borgere, som får hjælp fra flere sektorer i velfærdssamfundet.

Djøf anbefaler derfor også, at fremtidens lovgivning i højere grad bør designes, så den skaber gode rammer og muligheder for at arbejde helhedsorienteret. I praksis vil det særligt betyde, at der ikke bør være krav og procedurer i sektorlovgivningen, som stiller sig i vejen for det tværfaglige samarbejde, ligesom de forskellige sektorlovgivninger hver især er nødt til at sætte borgeren i centrum på samme måde.

→ En fremtid med færre ydelser

Det er Djøfs vurdering, at antallet af ydelser i beskæftigelsessystemet i sig selv bidrager til en unødvendig kompleksitet, og for eksempel kan et skifte fra sygedagpenge til jobafklaringsforløb med resourceforløbsydelse forekomme helt meningsløst for en borger, som forventer at vende tilbage til sin egen arbejdsplads. Der er i dag mere end ti forskellige ydelser i beskæftigelsessystemet og endnu flere satser. Og det er blevet påpeget fra mange sider, blandt andet af den tidligere regerings Ydelseskommision, at ydelsessystemet bør forenkles markant.

Djøf anbefaler, at fremtidens beskæftigelsessystem skal have markant færre ydelser, end det er tilfældet i dag.

Djøf

Djøf

Gothersgade 133
1123 København K
33 95 97 00

djoef@djoef.dk
djoef.dk